

Monitoring Legislacji Międzynarodowej

Monitoring działań w UE (legislacja, publikacje) – 6 marca 2026 r.

- **Informacje generalne o prawie UE – akty prawne i dokumenty strategiczne**

Przestrzeń wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości – Artykuł 3(2) Traktatu o Unii Europejskiej – Podstawy prawne oraz Artykuł 67 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej – Cele

Na mocy artykułu 3 Traktatu o Unii Europejskiej, który ustanawia cele Unii Europejskiej, UE zapewnia swoim obywatelom przestrzeń wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości bez granic wewnętrznych. Jest to przestrzeń, w której zapewniony jest swobodny przepływ osób wraz z odpowiednimi środkami dotyczącymi kontroli granic zewnętrznych, azylu, imigracji oraz zapobiegania i zwalczania przestępczości.

Artykuł 3 ustęp 2 Traktatu o Unii Europejskiej (TUE), który określa główne cele Unii Europejskiej (UE), przywiązuje większą wagę do utworzenia przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości niż poprzedzający go traktat nicejski.

Artykuł 67 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) stanowi, że UE dąży do zapewnienia wysokiego poziomu bezpieczeństwa za pomocą środków zapobiegających przestępczości, rasizmowi i ksenofobii oraz zwalczających te zjawiska, a także środków służących koordynacji i współpracy organów policyjnych i sądowych oraz innych właściwych organów, jak również na drodze wzajemnego uznawania orzeczeń sądowych w sprawach karnych i, w miarę potrzeby, przez zbliżanie przepisów karnych państw członkowskich UE.

Przestrzeń tę utworzono, by znieść kontrolę graniczną na granicach wewnętrznych, a jednocześnie zapewnić wysoki poziom ochrony obywateli.

Tytuł V TFUE, w którego skład wchodzi artykuły 67–89, koncentruje się na przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości. Oprócz przepisów ogólnych tytuł ten zawiera szczegółowe rozdziały dotyczące:

- polityki dotyczącej kontroli granicznych, azylu i imigracji;
- współpracy sądowej w dziedzinie prawa cywilnego;
- współpracy sądowej w dziedzinie prawa karnego;
- współpracy policyjnej.

Artykuł 47 Traktatu o Unii Europejskiej wyraźnie określa osobowość prawną Unii Europejskiej, co czyni ją niezależnym podmiotem w ramach własnego prawa. Zanim jednak Traktat wszedł w życie, kwestie związane ze współpracą sądową w sprawach karnych i współpracą policyjną były objęte tak zwanym trzecim filarem UE i były regulowane w ramach współpracy międzyrządowej. W ramach trzeciego filaru instytucje UE nie posiadały kompetencji i nie mogły wydawać rozporządzeń ani przyjmować dyrektyw. Traktat lizboński położył kres takiemu podziałowi, umożliwiając działania Unii Europejskiej we wszystkich dziedzinach dotyczących przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości.

Kontrola granic, polityki azylowej i imigracyjnej

Traktat lizboński udzielił nowych kompetencji instytucjom Unii Europejskiej, które mogą podejmować działania mające na celu:

- ustanowienie wspólnego systemu zarządzania granicami zewnętrznymi UE, w szczególności poprzez wzmocnienie Europejskiej Agencji Straży Granicznej i Przybrzeżnej, funkcjonującej pod nazwą Frontex;

- stworzenie wspólnego europejskiego systemu azylowego, opartego na jednolitych zasadach i wspólnych procedurach przyznawania i cofania azylu w całej Unii Europejskiej;
- ustanowienie zasad, warunków i praw w zakresie legalnej imigracji.

Współpraca sądowa w sprawach cywilnych

Traktat lizboński zezwala instytucjom Unii Europejskiej, w szczególności Parlamentowi Europejskiemu i Radzie Unii Europejskiej, na podejmowanie działań w zakresie:

- wprowadzenie w życie zasady wzajemnego uznawania postanowień – każdy system wymiaru sprawiedliwości musi uznawać orzeczenia podjęte w ramach systemów wymiaru sprawiedliwości innych państw członkowskich jako ważne i wiążące;
- zapewniania rzeczywistego dostępu do wymiaru sprawiedliwości;
- opracowywania nowych sposobów rozstrzygania sporów;
- kształcenia sędziów i pracowników wymiaru sprawiedliwości.

Współpraca sądowa w sprawach cywilnych

Traktat lizboński zezwala instytucjom Unii Europejskiej, w szczególności Parlamentowi Europejskiemu i Radzie Unii Europejskiej, na podejmowanie działań w zakresie:

- wprowadzenie w życie zasady wzajemnego uznawania postanowień – każdy system wymiaru sprawiedliwości musi uznawać orzeczenia podjęte w ramach systemów wymiaru sprawiedliwości innych państw członkowskich jako ważne i wiążące;
- zapewniania rzeczywistego dostępu do wymiaru sprawiedliwości;
- opracowywania nowych sposobów rozstrzygania sporów;
- kształcenia sędziów i pracowników wymiaru sprawiedliwości.

Współpraca policyjna

Skuteczna współpraca policyjna jest kluczowym elementem tworzenia w Unii Europejskiej przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości opartej na poszanowaniu praw podstawowych. Od chwili wejścia w życie traktatu lizbońskiego zwykła procedura ustawodawcza została rozszerzona na wszystkie pozaoperacyjne aspekty współpracy policyjnej. Jednocześnie współpraca operacyjna podlega specjalnej procedurze legislacyjnej wymagającej jednomyślności w Radzie. Traktat lizboński przewiduje także możliwość ustanowienia wzmocnionej współpracy, jeśli Rada nie będzie w stanie osiągnąć jednomyślności.

Traktat lizboński pozwala również na stopniowe zwiększanie kompetencji Agencji Unii Europejskiej ds. Współpracy Organów Ścigania (Europol). Podobnie jak w przypadku Eurojustu, traktat zezwala Parlamentowi i Radzie na dalsze rozszerzanie zakresu kompetencji i zadań Europolu. Określa również, że nowe zadania obejmują między innymi koordynację, organizację i realizację działań operacyjnych, które zostały włączone do zmienionego rozporządzenia w sprawie Europolu (rozporządzenie (UE) 2016/794).

Wyłączenia

Dania i Irlandia są objęte specjalnymi ustaleniami. Dania nie uczestniczy w przyjęciu przez Radę działań przewidzianych w tytule V TFUE (Protokół nr 22 – „klauzula wyłączająca” – powoduje wyłączenie Danii z uczestnictwa w przedmiotowej procedurze). Irlandia uczestniczy w przyjmowaniu i stosowaniu niektórych działań dopiero po podjęciu decyzji o ich zastosowaniu („klauzula włączająca”) (Protokół nr 21).

W przypadku Danii i Irlandii zastosowanie mają dwa rodzaje klauzul derogacyjnych:

- klauzula włączająca („opt-in”) pozwalająca każdemu z tych państw na uczestniczenie w procedurze przyjęcia środka lub w stosowaniu środka już przyjętego. W takiej

sytuacji będą związane takim środkiem w takim samym stopniu, co pozostałe państwa członkowskie UE;

- klauzula wyłączająca („opt-out”) pozwalająca w każdej chwili na niestosowanie pewnego środka.

Więcej informacji:

https://eur-lex.europa.eu/eli/treaty/teu_2016/art_3/oj/pol

https://eur-lex.europa.eu/eli/treaty/tfeu_2016/art_67/oj/pol

- **Prowadzone procesy konsultacyjne, projekty, stanowiska:**

1. Uproszczenie przepisów UE dotyczących podatków bezpośrednich – pakiet zbiorczy

Konsultacje publiczne przepisów prawa podatkowego w UE – zgodnie z założeniami Dyrektywy Rady 2003/49/WE z dnia 3 czerwca 2003 r. w sprawie wspólnego systemu opodatkowania stosowanego do odsetek oraz należności licencyjnych między powiązаныmi spółkami różnych Państw Członkowskich, Dyrektywy Rady 2009/133/WE z dnia 19 października 2009 r. w sprawie wspólnego systemu opodatkowania mającego zastosowanie w przypadku łączenia, podziałów, podziałów przez wydzielenie, wnoszenia aktywów i wymiany udziałów dotyczących spółek różnych państw członkowskich oraz Dyrektywy Rady (UE) 2016/1164 z dnia 12 lipca 2016 r. ustanawiająca przepisy mające na celu przeciwdziałanie praktykom unikania opodatkowania, które mają bezpośredni wpływ na funkcjonowanie rynku wewnętrznego w kontekście realizacji Pakietu Omnibus w sprawie podatków – I Etap legislacyjny – Zaproszenie do zgłaszania uwag. Ostateczny termin na przesłanie opinii to 30 marca 2026 r.

Dyrektywy w sprawie podatku od osób prawnych mają na celu wyeliminowanie podwójnego opodatkowania transgranicznych dywidend, odsetek i należności licencyjnych oraz zapewnienie neutralności podatkowej w przypadku transgranicznych reorganizacji przedsiębiorstw. Dyrektywa w sprawie przeciwdziałania unikaniu opodatkowania ma na celu zapobieganie agresywnemu planowaniu podatkowemu w UE, a dyrektywa w sprawie mechanizmów rozstrzygania sporów podatkowych ma na celu zapewnienie skutecznego rozwiązywania transgranicznych sporów podatkowych. Ogólne cele tych kluczowych dyrektyw pozostają aktualne, chociaż środki i szczegółowe przepisy, za pomocą których mają one zostać osiągnięte, mogą wymagać dostosowań w celu dostosowania się do zmieniającego się krajobrazu podatkowego, a także rozwoju gospodarczego i rynkowego.

Wytyczne Polityczne Komisji Europejskiej wyznaczają cel ułatwienia i przyspieszenia prowadzenia działalności gospodarczej w Europie poprzez zmniejszenie obciążeń administracyjnych i uproszczenie wdrażania. Komisja wyznaczyła sobie cel zmniejszenia obciążeń administracyjnych o co najmniej 25% dla wszystkich przedsiębiorstw i o co najmniej 35% dla MŚP do końca kadencji, bez podważania celów politycznych odnośnych inicjatyw.

W dziedzinie podatków bezpośrednich Rada zatwierdziła 11 marca 2025 r. konkluzje ustanawiające plan działań na rzecz uporządkowania i uproszczenia podatków w celu zwiększenia konkurencyjności UE.

Przyjęcie dyrektywy w sprawie odsetek i należności licencyjnych, dyrektywy w sprawie łączenia przedsiębiorstw, dyrektywy w sprawie spółek dominujących i zależnych oraz dyrektywy w sprawie przeciwdziałania unikaniu opodatkowania stanowiło znaczące osiągnięcia dla UE. Jednak od czasu ich przyjęcia, krajobraz prawny i gospodarczy uległ znacznej zmianie, zarówno w UE, jak i na arenie międzynarodowej.

Pakiet zbiorczy dotyczący opodatkowania stanowi integralną część wysiłków Komisji na rzecz uproszczenia prawa UE. Jego celem jest ograniczenie biurokracji dla przedsiębiorstw, aby zwiększyć konkurencyjność i poprawić funkcjonowanie unijnych ram prawnych dotyczących

opodatkowania osób prawnych (przepisy UE dotyczące spółek dominujących i spółek zależnych, odsetek i należności licencyjnych, połączeń przedsiębiorstw, zapobiegania unikaniu opodatkowania oraz mechanizmów rozstrzygania sporów).

Link: <https://pracodawcy.pl/uproszczenie-przepisow-ue-dotyczacych-podatkow-bezposrednich-pakiet-zbiorczy/>

2. Przepisy dotyczące produktów jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych

Konsultacje publiczne przepisów prawa ochrony środowiska w UE (odpady) – ocena na podstawie analizy [Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady \(UE\) 2025/40 z dnia 19 grudnia 2024 r. w sprawie opakowań i odpadów opakowaniowych](#) oraz [Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady \(UE\) 2019/904 z dnia 5 czerwca 2019 r. w sprawie zmniejszenia wpływu niektórych produktów z tworzyw sztucznych na środowisko w kontekście planu działania na rzecz eliminacji zanieczyszczeń – I i II Etap legislacyjny – Zaproszenie do zgłaszania uwag/Konsultacje publiczne. Ostateczny termin na przesłanie opinii to 17 marca 2026 r.](#)

Dyrektywa (UE) 2019/904 w sprawie zmniejszenia wpływu niektórych produktów z tworzyw sztucznych na środowisko („dyrektywa w sprawie produktów jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych”) odnosi się do problemu odpadów (z tworzyw sztucznych). Jej celem jest ograniczenie negatywnego wpływu niektórych produktów z tworzyw sztucznych na środowisko (wodne) i na zdrowie ludzi. Promując gospodarkę o obiegu zamkniętym, w której wykorzystuje się innowacyjne i zrównoważone modele biznesowe, produkty i materiały, dyrektywa w sprawie produktów jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych przyczynia się również do efektywnego funkcjonowania rynku wewnętrznego, ułatwiając producentom spełnienie wymogów w zakresie koncepcji produktu.

W dyrektywie wprowadzono zestaw środków mających zastosowanie do różnych kategorii produktów jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych, w tym do produktów całkowicie lub częściowo wykonanych z tworzyw sztucznych. W przypadku gdy produkty alternatywne są łatwo dostępne i przystępne cenowo, produkty jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych są zakazane na rynku. W pozostałych przypadkach UE koncentruje się na zmniejszeniu zakresu ich stosowania poprzez ograniczenie konsumpcji i promowanie alternatywnych produktów wielokrotnego użytku.

Zgodnie z wymogami określonymi w art. 15 dyrektywy w sprawie produktów jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych Komisja dokona oceny dyrektywy do 3 lipca 2027 r. i przedstawi Parlamentowi Europejskiemu, Radzie i Europejskiemu Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu sprawozdanie z ustaleń.

Dyrektywa w sprawie produktów jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych z 2019 r. ma na celu zapobieganie powstawaniu tych odpadów. W ramach tej inicjatywy przeprowadzona zostanie ocena wpływu środków przewidzianych w dyrektywie. Ocena ta będzie podstawą wszelkich ewentualnych przyszłych aktualizacji lub zmian dyrektywy. Komisja zbada również możliwości uproszczenia przepisów i ograniczenia obciążeń administracyjnych dla podmiotów objętych dyrektywą.

Link: <https://pracodawcy.pl/przepisy-dotyczace-produktow-jednorazowego-uzytku-z-tworzyw-sztucznych/>

3. Zasady obliczania i weryfikacji średnich wskaźników strat dla sortowanych odpadów

Konsultacje publiczne przepisów prawa ochrony środowiska w UE (odpady) – ocena na podstawie analizy [Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/98/WE z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie odpadów](#) oraz [Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady \(UE\) 2025/40 z dnia 19 grudnia 2024 r. w sprawie opakowań i odpadów opakowaniowych](#) –

projekt decyzji delegowanej KE uzupełniającej dyrektywę 2008/98/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do zasad obliczania i weryfikacji masy materiałów lub substancji usuwanych po operacji sortowania i niepoddawanych następnie recyklingowi, w oparciu o średnie wskaźniki strat dla odpadów sortowanych – I Etap legislacyjny – Projekt aktu prawnego. Ostateczny termin na przesłanie opinii to 17 marca 2026 r.

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/98/WE z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie odpadów, zwana dalej „dyrektywą ramową w sprawie odpadów”, zmieniona dyrektywą 2018/851/UE, ustanawia cele w zakresie przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych, które mają zostać osiągnięte odpowiednio do 2025 r., 2030 r. i 2035 r.

Niniejsza dyrektywa wymaga, aby do celów obliczania celów recyklingu odpadów komunalnych uwzględniać wyłącznie odpady wchodzące w skład procesu recyklingu oraz aby co do zasady rzeczywisty pomiar ilości odpadów był dokonywany w miejscu ich wchodzenia w skład procesu recyklingu.

Niniejsza decyzja delegowana Komisji uzupełnia dyrektywę 2008/98/WE poprzez ustanowienie jednolitych zasad dotyczących obliczania, weryfikacji i raportowania masy materiałów lub substancji usuwanych po operacji sortowania i niepoddawanych następnie recyklingowi w oparciu o średnie wskaźniki strat odpadów sortowanych, zgodnie z wymogami art. 11a ust. 10 dyrektywy ramowej w sprawie odpadów.

Komisja dąży do ustanowienia jednolitych, prostych i proporcjonalnych zasad obliczania, weryfikacji i zgłaszania masy materiałów lub substancji utraconych po procesie sortowania odpadów, które nie są następnie poddawane recyklingowi, w oparciu o średnie wskaźniki strat dla sortowanych odpadów. Jednolite przepisy zapewnią porównywalność i wiarygodność danych wykorzystywanych do obliczania współczynników recyklingu.

Niniejsza decyzja stanowi odstępstwo od ustalonych zasad i ma być stosowana wyłącznie w przypadku, gdy dane dotyczące strat pochodzące od operatorów recyklingu zlokalizowanych w pobliżu punktu obliczeniowego nie są wiarygodne. W sytuacjach, gdy nie można uzyskać wiarygodnych danych od operatorów recyklingu, w których zakładach odpady dotarły do punktu obliczeniowego, dane dotyczące strat dla każdego strumienia odpadów należy uzyskać z reprezentatywnej próby zakładów sortujących wytwarzających odpady posortowane między punktem obliczeniowym a punktem pomiarowym, zgodnie z definicją w załączniku I do decyzji wykonawczej (UE) 2019/10045. Państwa członkowskie, korzystając z niniejszej decyzji, muszą pobrać próbki z zakładów sortujących i zestawić dane dotyczące strat uzyskane bezpośrednio przez operatorów sortujących. Straty uzyskane z próby będą ważne przez pięć lat.

Link: <https://pracodawcy.pl/zasady-obliczania-i-weryfikacji-srednich-wskaznikow-strat-dla-sortowanych-odpadow/>

- **Publikacje oraz inne informacje:**

1. Jednolity akt europejski / The Single European Act

Jednolity akt europejski (Dz.U. L 169 z 29.6.1987, s. 1–28)

Jednolity akt europejski (JAE) stanowi rewizję traktatów rzymskich ustanawiających Europejską Wspólnotę Gospodarczą (EWG) i Europejską Wspólnotę Energii Atomowej. Miało to na celu nadanie nowego impetu integracji europejskiej i wprowadzenie rynku wewnętrznego (obszaru bez granic wewnętrznych, w którym istnieje swobodny przepływ towarów, osób, usług i kapitału) od dnia 1 stycznia 1993 r. JAE zmienił zasady funkcjonowania instytucji europejskich i rozszerzył kompetencje ówczesnej Wspólnoty Europejskiej w szeregu obszarów polityki. Tworząc nowe kompetencje wspólnotowe i reformując instytucje, JAE otworzył drogę

do dalszej integracji politycznej oraz unii gospodarczej i walutowej, które zostały później zapisane w Traktacie o Unii Europejskiej (traktat z Maastricht). JAE ma zastosowanie od dnia 1 lipca 1987 r.

Kluczowe zagadnienia

Cele

Międzyrządowe negocjacje, które zakończyły się podpisaniem JAE, miały podwójną rolę w celu przyjęcia:

- traktatu w dziedzinie wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa oraz
- aktu zmieniającego traktat EWG, zwłaszcza w sprawach:
 - procedury podejmowania decyzji przez Radę,
 - kompetencji Komisji Europejskiej,
 - kompetencji Parlamentu Europejskiego,
 - rozszerzenia kompetencji Europejskiego Obszaru Gospodarczego i Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej.

Struktura

JAE składa się z preambuły i 4 tytułów oraz obejmuje szereg deklaracji przyjętych w czasie konferencji.

Preambuła określa podstawowe założenia traktatu i wyraża wolę sygnatariuszy do zmiany całości ich stosunków w celu ustanowienia Unii Europejskiej. W preambule stwierdza się także jednolity charakter aktu, który łączy postanowienia wspólne dla współpracy w zakresie polityki zagranicznej i Wspólnot Europejskich. Wreszcie uwydatnia ona dwa cele rewizji traktatów: „poprawianie sytuacji gospodarczej i społecznej poprzez poszerzenie zakresu wspólnej polityki oraz dążenie do osiągnięcia nowych celów”, a także „zapewnianie sprawniejszego funkcjonowania Wspólnot”.

- Tytuł I zawiera postanowienia wspólne dla współpracy politycznej i Wspólnot Europejskich.
- Tytuł II poświęcony jest zmianom traktatów ustanawiających Wspólnoty Europejskie.
- Tytuł III dotyczy współpracy europejskiej w dziedzinie polityki zagranicznej.
- Tytuł IV dotyczy przepisów ogólnych i końcowych.

Zmiany instytucjonalne

W celu ułatwienia utworzenia rynku wewnętrznego do roku 1993 JAE zwiększa liczbę przypadków, w których Rada może stanowić większością kwalifikowaną zamiast jednogłośnie. Uprościło to proces podejmowania decyzji i pozwoliło na unikanie opóźnień wynikających z charakteru poszukiwania jednomyślnych rozwiązań przez 12 ówczesnych państw członkowskich. Głosowanie jednogłośnie nie było już wymagane w stosunku do praw przeznaczonych do ustanowienia rynku wewnętrznego, z wyjątkiem środków dotyczących systemu podatkowego, swobodnego przepływu osób oraz praw i interesów pracowników.

JAE ustanowił Radę Europejską, która formalizuje konferencje i szczyty szefów państw i rządów, choć kompetencje tego organu zostały sprecyzowane dopiero później w art. 15 Traktatu o Unii Europejskiej (TUE).

Uprawnienia Parlamentu zostały wzmocnione poprzez wprowadzenie wymogu zgody PE przy zawieraniu umów o stowarzyszeniu. Ponadto JAE ustanawia procedurę współpracy, wzmacniającą pozycję Parlamentu Europejskiego w dialogu międzyinstytucjonalnym i dającą możliwość podwójnego czytania projektów aktów prawnych opartych na ograniczonej liczbie podstaw prawnych, torując tym samym drogę do przyjęcia w przyszłości przez Parlament roli współprawodawcy pełnionej wspólnie z Radą.

JAE wyjaśnia niektóre przepisy dotyczące uprawnień wykonawczych. Artykuł 10 ustanawia ogólną zasadę, że Rada przyznaje Komisji uprawnienia wykonawcze aktów ustanawianych przez Radę. Rada może zastrzec sobie uprawnienia wykonawcze jedynie w szczególnych przypadkach. JAE także kładzie podwaliny pod utworzenie Sądu Pierwszej Instancji (obecnie Sąd).

Obszary polityki

Dzięki przyjęciu JAE głosowanie kwalifikowaną większością stało się nową normą w czterech z istniejących obszarów objętych Traktatami:

- wspólna taryfa celna,
- swobodny przepływ kapitału,
- swobodny przepływ usług,
- transport morski i lotniczy.

JAE wprowadził kilka nowych obszarów polityki, w których decyzje są podejmowane kwalifikowaną większością głosów. Dotyczy to następujących obszarów:

- rynek wewnętrzny,
- spójność gospodarcza i społeczna – w celu zrównoważenia skutków wprowadzenia rynku wewnętrznego w regionach słabiej rozwiniętych,
- polityka społeczna – dwa nowe aspekty tej polityki: bezpieczeństwo i higiena pracy oraz dialog społeczny między związkami zawodowymi i pracodawcami,
- badania i rozwój,
- środowisko – wprowadzenie zasady pomocniczości (tzn. podejmowanie środków na poziomie europejskim tylko wtedy, jeżeli są one skuteczniejsze niż na poziomie pojedynczego kraju),
- wspólna polityka zagraniczna – z prezydencją Rady odpowiedzialną za inicjowanie działań i koordynację stanowisk państw członkowskich.

The Single European Act (OJ L 169, 29.6.1987, pp. 1-28)

The Single European Act (SEA) sought to revise the Treaties of Rome setting up the European Economic Community (EEC) and the European Atomic Energy Community. This was in order to add new momentum to European integration and to complete the internal market (an area with no internal borders and in which there is free movement of goods, persons, services and capital) by 1 January 1993. The SEA amended the rules governing the operation of the European institutions and expanded the powers of the then European Community in a number of policy areas. By creating new Community competencies and reforming the institutions, the SEA opened the way to further political integration and economic and monetary union that would be enshrined in the Treaty on European Union (the Maastricht Treaty). The SEA applied on 1 July 1987.

Key points

Objectives

The inter-governmental negotiations which culminated in the SEA had a dual mandate to conclude:

- a Treaty relating to common foreign and security policy, and
- an act amending the EEC Treaty, particularly with regard to:
 - the decision-making procedure within the Council;
 - the powers of the European Commission;
 - the powers of the European Parliament;

- the extension of the European Economic Community and the European Atomic Energy Community's responsibilities.

Structure

The SEA consists of a preamble and 4 titles and includes a series of declarations adopted by the conference.

The preamble states the fundamental goals of the treaty and expresses the signatories' determination to transform their relations as a whole with a view to creating a European Union. The preamble also establishes the unique character of the act, which brings together the common rules as regards cooperation in the field of foreign policy and the European Communities. Lastly, it focuses on the two objectives of revising the treaties, i.e. 'to improve the economic and social situation by extending common policies and pursuing new objectives' and 'to ensure a smoother functioning of the Communities'.

- Title I contains rules common to political cooperation and the European Community.
- Title II is devoted to amendments of the treaties establishing the European Communities.
- Title III concerns European cooperation in the field of foreign policy.
- Title IV concerns general and final rules.

Institutional changes

To enable the creation of the single market by 1993, the SEA introduced an increased number of cases where the Council could take decisions by a qualified majority rather than by unanimity. This simplified decision-making and meant that the frequent delays inherent to the search for a unanimous agreement among the then 12 member countries could be avoided. Unanimity would no longer be required for laws designed to establish the single market, with the exception of measures concerning taxation, the free movement of persons and the rights and interests of employed persons.

The SEA established the European Council, which formalised the conferences or summits of the Heads of State or Government, although the competencies of this body were not specified until later in Article 15 of the Treaty on European Union (TEU).

Parliament's powers were enhanced by including the requirement for its assent when concluding enlargement and association agreements. The SEA introduced the cooperation procedure, which strengthened the Parliament's position in interinstitutional dialogue and gave it the possibility of two readings of draft laws proposed under a limited number of legal bases — thus paving the way towards Parliament's future role as co-legislator with the Council.

The SEA clarified certain rules concerning implementing powers. Article 10 enabled the Council, as a general rule, to give the Commission implementing powers for the rules which the Council laid down. The Council could only reserve the right to exercise directly implementing powers in specific cases. The SEA also created the foundations for the Court of First Instance (CFI) — now the General Court.

Policy areas

Under the SEA, qualified majority voting became the new norm in four of the existing areas covered by the treaties:

- the common customs tariff;
- free movement of capital;
- free movement of services; and
- maritime and air transport.

The SEA introduced several new policy areas in which decisions would be taken by qualified majority. These included:

- internal market;
- economic and social cohesion — to counterbalance the effects of the completion of the internal market on less developed regions;
- social policy — 2 new aspects of this policy, health and safety at work and social dialogue between trade unions and employers;
- research and development;
- environment — introducing the subsidiarity principle (i.e. only taking measures at European level where they are more effective than at the level of an individual country); and
- common foreign policy — with the presidency of the Council responsible for initiating action and coordinating member countries' positions.

Link: <https://pracodawcy.pl/jednolity-akt-europejski-the-single-european-act/>

2. Lepsze stanowienie prawa UE / Better Regulation EU

Lepsze stanowienie prawa – co to takiego?

Prostsze, lżejsze i szybciej wdrażane unijne przepisy to najważniejsze czynniki sprzyjające konkurencyjności Europy. Z tego względu priorytetem dla Komisji są uproszczanie i wdrażanie, czemu służą specjalne struktury i mechanizmy. Komisja dąży do uproszczenia i zmniejszenia obciążenia administracyjnego wynikającego z unijnych przepisów oraz stara się zapewnić, aby były one proporcjonalne, stabilne, spójne i neutralne pod względem technologicznym.

Realizowany w tym kontekście program lepszego stanowienia prawa pomaga Unii tworzyć politykę i przepisy oparte na dowodach i skuteczne w osiągnięciu celów, a jednocześnie dostosowane do potrzeb mieszkańców, przedsiębiorstw i społeczeństwa obywatelskiego w UE. Zestaw instrumentów i wytycznych służących lepszemu stanowieniu prawa dostarcza służbom Komisji konkretne wskazówki przydatne podczas opracowywania nowych inicjatyw i wniosków ustawodawczych oraz oceniania obowiązujących przepisów i zarządzania nimi.

Lepsze stanowienie prawa gwarantuje, że:

- działania UE opierają się na jak najlepszych dostępnych dowodach i są zaplanowane tak, aby przynosiły pożądane efekty korzystne dla społeczeństwa, gospodarki i środowiska UE oraz przyczyniały się do realizacji priorytetów strategicznych Komisji
- regulacje są proste, skuteczne, efektywne, spójne i prawidłowo wdrażane, tak aby prowadzenie działalności gospodarczej w Europie było łatwiejsze i sprawniejsze
- mniej jest biurokracji i sprawozdawczości w Europie, a to pobudza inwestycje i konkurencyjność
- proces podejmowania decyzji jest otwarty i przejrzysty dla obywateli, przedsiębiorstw i innych zainteresowanych podmiotów
- obywatele i zainteresowane podmioty mogą się przyczyniać do kształtowania polityki i stanowienia prawa za pośrednictwem konsultacji z zainteresowanymi stronami, konsultacji publicznych online, dialogów na temat wdrażania, weryfikacji stosowania przepisów w praktyce oraz uwag i opinii przekazywanych Komisji w odpowiedzi na zaproszenia do zgłaszania uwag
- inicjatywy UE przynoszą zamierzone efekty i są dostosowane do zakładanych celów i przyszłych wyzwań, między innymi dzięki prognozom strategicznym Komisji
- przestrzegane są zasady pomocniczości i proporcjonalności

- unijne wartości i skuteczne modele regulacyjne są promowane na całym świecie przez wspieranie dobrych praktyk dotyczących lepszego stanowienia prawa podczas kształtowania polityki międzynarodowej, np. tworzenie globalnych standardów

Jakie są najważniejsze instrumenty lepszego stanowienia prawa?

Ewaluacje, oceny adekwatności i oceny skutków

Komisja odpowiada za planowanie, przygotowywanie i przedstawianie projektów nowych unijnych przepisów i strategii politycznych. Prace te prowadzone są zgodnie z rocznym programem prac Komisji. Podczas przygotowywania tych projektów Komisja kieruje się szeregiem zasad i wytycznych.

Zgodnie z zasadą „najpierw oceniam” ewaluacja poprzedza prace nad nowelizacją obowiązujących strategii politycznych lub przepisów i dostarcza dowodów do określenia problemu.

Podczas ewaluacji i ocen adekwatności Komisja analizuje wyniki obowiązujących strategii politycznych, programów i prawodawstwa. Na podstawie dowodów ocenia, czy dana strategia polityczna lub przepisy są skuteczne, przydatne i spójne oraz czy wnoszą unijną wartość dodaną. Takie ewaluacje służą następnie do przygotowywania przeglądów lub nowych inicjatyw.

W ocenach skutków bada się, czy istnieje potrzeba podjęcia działań na szczeblu UE, oraz analizuje potencjalny wpływ możliwych rozwiązań. Komisja kieruje się ocenami skutków przy wyborze i przygotowywaniu wniosków ustawodawczych. Są one przeprowadzane na etapie przygotowawczym, zanim Komisja zakończy prace nad projektem nowych lub zmienionych przepisów.

Ponadto, ważnym narzędziem tworzenia strategii politycznych dostosowanych do przyszłych wyzwań we wszystkich sektorach jest prognoza strategiczna. Zawiera ona analizę różnych przyszłych scenariuszy wraz z możliwościami i wyzwaniem, jakie mogą się pojawić. W ten sposób pomaga decydentom zarówno działać tu i teraz, jak i kształtować przyszłość.

Uproszczenie to podstawa lepszego stanowienia prawa

W oparciu o program sprawności i wydajności regulacyjnej (REFIT) Komisja przechodzi teraz do kolejnego etapu działań, które mają na celu uproszczenie unijnych przepisów i ograniczenie niepotrzebnych kosztów przestrzegania prawa bez uszczerbku dla zamierzonych celów. Komisja podda dorobek prawny UE testom warunków skrajnych za pomocą ewaluacji i ocen adekwatności, co pozwoli jej opracować wnioski ustawodawcze, które doprowadzą do uproszczenia unijnych przepisów i ograniczenia obciążeń regulacyjnych. Dzięki temu Komisja osiągnie cel polegający na zmniejszeniu obecnych obciążeń administracyjnych o co najmniej 25 proc., a w przypadku MŚP – o 35 proc. Zasada „jedno więcej – jedno mniej” gwarantuje, że wszelkie obciążenia wprowadzane w wyniku inicjatyw Komisji są uwzględniane i wszystkie obciążenia administracyjne są rekompensowane usunięciem równoważnych obciążeń w tym samym obszarze polityki.

Konkurencyjność to priorytet: nowe oceny wpływu przepisów na MŚP i na konkurencyjność pomogą lepiej zbadać te dwa aspekty w ocenach skutków. Komisja podsumowuje swoje działania na rzecz uproszczenia przepisów i zmniejszenia obciążeń w corocznym sprawozdaniu prezentującym postępy w osiąganiu tych celów.

Kontrola jakości

Rada ds. Kontroli Regulacyjnej, niezależny organ, w którego skład wchodzi pracownicy Komisji i eksperci zewnętrzni, dokonuje przeglądu ocen skutków i wybranych ewaluacji. Rada publikuje roczne sprawozdania, w których podsumowuje podjęte przez siebie działania.

Pomocniczość i proporcjonalność

Zgodnie z zasadą pomocniczości Komisja stara się interweniować tylko wtedy, gdy jest to konieczne i gdy ma to przynieść wyraźne korzyści w stosunku do środków podejmowanych na

szczeblu krajowym, regionalnym lub lokalnym. Do wszystkich politycznie wrażliwych i ważnych inicjatyw, którym towarzyszy ocena skutków, dołącza się tabelę oceny zgodności z zasadą pomocniczości.

Zasada proporcjonalności dotyczy głównie finansowych i administracyjnych skutków proponowanych przepisów prawnych – służy zagwarantowaniu, że działania regulacyjne nie będą wykraczały poza to, co jest konieczne do osiągnięcia celów ustawodawczych i politycznych. Każdy taki skutek musi być ograniczony do minimum i proporcjonalny do postawionych celów politycznych. Oznacza to, że cele polityki są realizowane w możliwie najprostszy i najmniej kosztowny sposób, unikając zbędnych formalności administracyjnych.

Współpraca z zainteresowanymi podmiotami

Konsultacje z zainteresowanymi podmiotami są podstawowym elementem Programu lepszego stanowienia prawa. Komisja oferuje obywatelom i zainteresowanym podmiotom możliwość zgłoszenia uwag i opinii online podczas całego cyklu kształtowania polityki, co pozwala gromadzić dowody wspierające proces opracowywania polityki i zapewnia przejrzystość.

Portal „Wyraź swoją opinię: konsultacje publiczne”

Jak to działa?

- zainteresowane podmioty mogą dzielić się swoimi uwagami i informacjami na temat projektów nowych strategii politycznych i aktów prawnych, a także obowiązujących przepisów (ewaluacje i oceny adekwatności)
- portal jest wielojęzyczny, scentralizowany, przejrzysty i bardzo łatwy w użytkowaniu
- przekazane uwagi są uwzględniane w procesie decyzyjnym

Podejście Komisji do współpracy z zainteresowanymi podmiotami zostało docenione przez OECD, która w 2018 i 2021 roku przyznała UE pierwsze miejsce pod tym względem wśród swoich członków.

Zaproszenia do zgłaszania uwag i konsultacje publiczne

Opinie, praktyczne doświadczenia, dowody i dane przekazywane przez zainteresowane podmioty i obywateli przyczyniają się do lepszej jakości i bardziej solidnych inicjatyw i ocen:

- odpowiedzi na zaproszenie do zgłaszania uwag (w sprawie ocen skutków, ocen adekwatności i ewaluacji) można zgłaszać przez cztery tygodnie,
- natomiast konsultacje publiczne (dotyczące aktów ustawodawczych) trwają 12 tygodni

Obie te formy konsultacji są w zasadzie dostępne we wszystkich językach urzędowych UE. Europejczycy mogą przekazywać swoje uwagi w każdym z 24 języków urzędowych UE i uzyskać nieformalne tłumaczenie maszynowe wszystkich informacji zwrotnych i stanowisk na swój język ojczysty.

Informacje zwrotne

Obywatele mogą też zgłaszać swoje uwagi Komisji na temat wniosków ustawodawczych w sprawie aktów prawnych, w tym aktów delegowanych i wykonawczych. Komisja następnie analizuje i podsumowuje otrzymane uwagi i odpowiedzi. Dzięki temu Europejczycy mogą zobaczyć, w jaki sposób ich komentarze przyczyniają się do opracowywania inicjatyw ustawodawczych. Informacje zwrotne dotyczące projektów aktów ustawodawczych są też przekazywane współprawodawcom (Parlamentowi Europejskiemu i Radzie).

Dialogi na temat wdrażania i weryfikacje stosowania przepisów w praktyce

Każdy członek Komisji Europejskiej co roku zorganizuje co najmniej dwa dialogi na temat wdrażania z udziałem zainteresowanych podmiotów, aby dostosować wdrażanie prawa UE do konkretnych warunków w praktyce. Dialogi te zapewnią platformę dla otwartych i przejrzystych dyskusji między zainteresowanymi podmiotami. Za pośrednictwem tych dialogów Komisja we

współpracy z zainteresowanymi podmiotami będzie w stanie zidentyfikować przeszkody utrudniające prawidłowe wdrażanie przepisów.

W ramach weryfikacji stosowania przepisów w praktyce Komisja zwróci się też do osób stosujących te przepisy w przedsiębiorstwach, aby zrozumieć ich praktyczne doświadczenia oraz wpływ prawa UE na ich działalność. Te wymiany opinii na szczeblu technicznym pomogą identyfikować i rozwiązywać praktyczne problemy oraz dzielić się pozytywnymi doświadczeniami, jak również określać ich związek z przepisami UE, wdrażaniem i transpozycją na szczeblu krajowym.

Wyniki weryfikacji stosowania przepisów w praktyce będą wykorzystywane podczas testowania obowiązujących przepisów w warunkach skrajnych (w tym podczas ewaluacji i ocen adekwatności) oraz przy opracowywaniu przyszłych wniosków ustawodawczych dotyczących uproszczenia.

Partnerstwa i współpraca

Współpraca między instytucjami UE

Usprawnienie stanowienia prawa UE jest wspólnym celem i obowiązkiem wszystkich instytucji UE i państw członkowskich. Najlepszym sposobem na usprawnienie procesu stanowienia prawa UE i osiągnięcie lepszych wyników jest ściślejsza współpraca Parlamentu Europejskiego, Rady Unii Europejskiej i Komisji Europejskiej.

Komisja może określić wyłącznie skutki oraz koszty i oszczędności wynikające z jej wniosków ustawodawczych. Poprawki wprowadzane do wniosków w toku negocjacji z Parlamentem Europejskim i Radą mogą znacznie zmienić skutki przepisów odczuwane przez obywateli, przedsiębiorstwa i administracje publiczne.

Komisja wznowi dialog polityczny z Parlamentem Europejskim i Radą w celu omówienia pomysłów, tak aby wszystkie strony mogły ocenić wpływ swoich poprawek na podstawie wspólnej metodyki i w ten sposób wypełnić swoje zobowiązania wynikające z Porozumienia międzyinstytucjonalnego w sprawie lepszego stanowienia prawa.

Wdrażanie prawa przez państwa członkowskie

UE opiera swoje działanie na wspólnie uzgodnionych przepisach. Aby zapewnić bezpieczne otoczenie prawne dla obywateli i przedsiębiorstw w całej UE, państwa członkowskie muszą te przepisy wdrażać w pełni i w odpowiednim czasie. Muszą także dopilnować, aby były one prawidłowo stosowane i egzekwowane, tak aby przynosiły zamierzone korzyści. Niewłaściwe wdrażanie generuje koszty i skutkuje brakiem pewności prawa dla obywateli i przedsiębiorstw.

Współpraca międzynarodowa

Międzynarodowa współpraca regulacyjna jest zasadniczą częścią unijnej polityki stanowienia prawa. Strategia Komisji w zakresie lepszego stanowienia prawa jest rozwijana od lat. Inspiracją dla niej były również inicjatywy międzynarodowe, na przykład różne zalecenia dotyczące polityki opracowane przez OECD.

Komisja w swoich wytycznych i narzędziach dotyczących lepszego stanowienia prawa szczegółowo wyjaśnia, jak należy uwzględniać kontekst międzynarodowy podczas oceny i kształtowania polityki UE oraz w jaki sposób konsultuje się z międzynarodowymi partnerami i zainteresowanymi stronami. Dotyczy to na przykład wymogów: uwzględniania międzynarodowych traktatów i umów podczas opracowywania unijnej polityki, kompleksowego podejścia do skutków geopolitycznych, zgłaszania wniosków ustawodawczych Światowej Organizacji Handlu, włączania celów ONZ w zakresie zrównoważonego rozwoju do głównego nurtu polityki (już są one uwzględniane w ewaluacjach i ocenach skutków) i wiele innych.

What is better regulation?

Simpler, lighter, and faster EU regulation is one of the key enablers of Europe's competitiveness. That is why, both simplification and implementation are important Commission

priorities, underpinned by specific structures and mechanisms. The Commission strives to simplify and lighten the administrative burden of EU regulations to ensure they are proportionate, stable, coherent, and technology neutral.

In this context, [the better regulation agenda](#) helps the EU deliver evidence-based policies and laws that achieve their objectives in the most efficient way, while being tailor-made to the needs of EU citizens, businesses, and civil society. The better regulation guidelines and toolbox provide concrete guidance to Commission services involved in preparing new initiatives and proposals, or managing and evaluating existing legislation.

Better regulation ensures that:

- EU actions are informed by the best available evidence and designed to achieve desired impact to bring benefits for the EU society, economy and environment and help the Commission deliver on its strategic priorities
- regulatory environment is simple, effective, efficient, coherent and correctly implemented to make business in Europe simpler and faster
- there is less red-tape and reporting in Europe to boost investments and competitiveness
- decision-making is open and transparent for citizens, businesses and other stakeholders
- citizens and stakeholders can contribute to the policy and law-making process through stakeholders' consultations, online public consultations, implementation dialogues, reality checks and feedback to Commission calls for evidence and acts
- EU initiatives deliver as expected and remain fit for purpose and future challenges, including by drawing from Commission's work on strategic foresight
- the principles of subsidiarity and proportionality are respected
- EU values and effective regulatory models are promoted worldwide, by supporting better regulation good practices in international policymaking, e.g. creation of global standards.

What are the key instruments of better regulation?

Evaluations, fitness checks, and impact assessments

The Commission is responsible for planning, preparing, and proposing new EU laws and policies. Its work is guided by the annual Commission Work Programme. In the preparatory process the Commission is respecting a set of rules and guidelines.

In line with the 'evaluate first' principle, evaluation precedes work on the revision of an existing policy or law and provides evidence to the problem definition.

Commission evaluations and fitness checks analyse the performance of existing policies, programmes, and legislation. Based on evidence, evaluations assess how an existing policy or legislation is effective, relevant, coherent, and has an EU added value. These evaluations then inform preparation of reviews or new initiatives.

Impact assessments examine whether there is a need for EU action, analyse the possible impacts of available solutions and guide Commission choice and preparation of the proposal. This analysis is carried out during the preparation phase, before the Commission finalises a proposal for a new or revised law.

In addition, strategic foresight is an important tool for creating future-proof and coherent policies in all sectors. Strategic foresight explores different possible futures, alongside the opportunities and challenges they might present. Ultimately, it helps policymakers to act in the present to shape the future.

Simplification at the core of better regulation

Building on the regulatory fitness and performance programme (REFIT), the Commission is moving into a higher gear to make EU laws simpler and to reduce unnecessary costs of regulation while still achieving intended objectives. By stress-testing of the EU acquis through evaluations and fitness checks, the Commission's resulting simplification proposals will ultimately simplify EU laws and reduce regulatory burdens. This will help the Commission to achieve the reduction of existing administrative burdens by at least 25%, and by 35% for SMEs. The 'one in, one out' approach ensures that all burdens introduced by the Commission initiatives are considered and administrative burdens are offset by removing burdens of equivalent value in the same policy area.

Competitiveness is a key priority: a new SME and competitiveness check will help capturing better these two dimensions in impact assessments. The Commission presents a yearly overview of its efforts on simplification and burden reduction to show progress towards these objectives.

Quality control

The Regulatory Scrutiny Board, an independent body of Commission officials and experts from outside the Commission, reviews impact assessments and selected evaluations. The Board publishes annual reports on what it has done to deliver on its mission.

Subsidiarity and proportionality

In line with the principle of subsidiarity, the Commission aims to act only where it is necessary and where it delivers clear benefits over measures taken at national, regional or local levels. A subsidiarity grid is attached to all politically sensitive and important initiatives accompanied by an impact assessment.

The proportionality principle focuses on the financial and administrative impact of proposed legislation, to ensure that regulatory actions do not exceed what is necessary to achieve the legislative and policy objectives. Any such impact must be minimised and must be proportionate to the policy objectives. This means that all policies are delivered in the simplest and least costly way, avoiding unnecessary red tape.

Stakeholder engagement

Consulting stakeholders is at the heart of the better regulation agenda. The Commission offers citizens and stakeholders the opportunity to provide their feedback online over the entire lifecycle of a policy to collect evidence to support policymaking and ensure transparency.

Have your say: Public Consultations and Feedback portal

How does it work?

- stakeholders can share their views and evidence on proposals of new EU policies, legal acts and existing laws (evaluations and fitness checks)
- it is multilingual, centralised, transparent and very easy to use
- contributions feed into the decision-making process

The Commission's approach to stakeholder engagement has been recognized as top of the class: in 2018 and 2021, the OECD ranked the EU's it as the best among its members.

Call for evidence and public consultation

The views, practical experience, evidence and data coming from stakeholders and the public help deliver higher quality and more robust policy initiatives and evaluations:

- feedback to the call for evidence documents (for impact assessments, evaluations and fitness checks), open for a period of 4 weeks
- a public consultation (for legislative acts), open for a period of 12 weeks

Both are in principle available in all official EU languages. Europeans can contribute in any of the 24 official EU languages and get the informal e-translation of all feedback comments and position papers into your own language.

Feedback

Citizens can also share their feedback with the Commission, by commenting on the proposals of the legal acts or delegated and implementing acts. The Commission then analyses and sums up the feedback and contributions received. This allows Europeans to see how their feedback contributes to the preparation of initiatives. Feedback on the draft legislative acts is shared with co-legislators (the European Parliament and the Council).

Implementation dialogues and reality checks

Every Member of the European Commission will organise at least two implementation dialogues with stakeholders each year to align implementation of EU law with realities on the ground. They will provide a platform for open and transparent discussion between stakeholders. Through these dialogues, The Commission will work together with the stakeholders to identify obstacles to proper implementation.

The Commission will also reach out to practitioners in companies through the reality checks, to understand their experience on the ground and the impact of EU law on their activities. This exchanges at the technical level will help identify and solve practical issues, hurdles or positive experiences, and how they relate to EU rules, implementation and national transposition.

The outcome of the reality checks feed into the stress-testing of existing legislation (including evaluations and fitness checks) and the design of future simplification proposals.

Partnership and cooperation

The EU institutions working together

Improving EU law-making is a shared objective and the responsibility of all EU institutions and Member States. The best way to improve EU law-making and deliver better results is for the European Parliament, the Council of the European Union, and the European Commission to work more closely together.

The Commission can only determine the impact as well as the costs and savings associated with its own legislative proposals. Changes made during negotiations with the European Parliament and the Council may significantly alter impacts for people, business, or administrations.

The Commission will relaunch the political dialogue with the European Parliament and the Council to discuss ideas, so that that all parties can assess impacts of their amendments in a common way and fulfil their commitments under the interinstitutional agreement on better law-making.

Implementation by Member States

The EU is built on commonly agreed rules. To provide a safe legal environment for citizens and businesses all over the EU, Member States must fully implement these rules in a timely fashion. They need to ensure that they are correctly applied and enforced to deliver the benefits they were intended for. Poor implementation creates costs and legal insecurity for people and businesses.

International cooperation

International regulatory cooperation is a key part of the EU regulatory policy. The Commission's better regulation policy has developed over the years and was also inspired by international developments, such various policy recommendations developed in the OECD.

The Commission's better regulation guidelines and toolbox specify how the international context should be considered when assessing and developing EU policy and how we consult with international partners and stakeholders. This covers, for instance, the requirement to take account of international treaties and agreements in our policy development, to address

comprehensively geopolitical impacts, to notify legislative drafts to the World Trade Organization, mainstream the United Nations Sustainable Development Goals which are now included in evaluations and impact assessments, and more.

Link: <https://pracodawcy.pl/lepsze-stanowienie-prawa-ue-better-regulation-eu/>

3. ARP Pożyczka Certyfikacyjna oraz dodatkowe instrumenty wsparcia - ARP

Wejdź do sektora energetyki jądrowej

Pożyczka certyfikacyjna to instrument finansowy stworzony z myślą o przedsiębiorstwach, które chcą włączyć się w realizację pierwszej polskiej elektrowni jądrowej i potrzebują międzynarodowych certyfikatów jakości oraz bezpieczeństwa wymaganych w przemyśle atomowym.

Dzięki pożyczce możesz sfinansować proces certyfikacji swojej firmy i ubiegać się o kontrakty w sektorze energii jądrowej w Polsce i za granicą.

Na jaki cel możesz przeznaczyć środki z pożyczki?

Pokrycie kosztów uzyskania certyfikatów, w tym:

NQA-1; ASME oraz ASME III; ISO 6527, 7385, 8107, 19443; IEC i IEEE- w zakresie norm jądrowych; ACI CODE-349-23

Szczegółowe informacje dotyczące finansowania certyfikatów można uzyskać u ekspertów Centrów Obsługi Przedsiębiorców.

Jak wyglądają warunki finansowania?

- Wartość pożyczki od 300 tys. do 1 mln zł
- Okres finansowania aż do 7 lat z karencją do 24 miesięcy
- Oprocentowanie oparte o WIBOR 1M i marżę 0,8%*

*W przypadku niedostarczenia określonych certyfikatów w zadeklarowanym terminie obowiązuje opłata dodatkowa w wysokości: 5% wartości początkowej pożyczki dla okresu finansowania do 5 lat, 6% – powyżej 5 lat

Kto może skorzystać z pożyczki certyfikacyjnej?

Możesz skorzystać z tej pożyczki, jeśli Twoja firma:

- należy do sektora małych, średnich lub dużych przedsiębiorstw
- osiąga przychody powyżej 4 mln zł rocznie
- działa na rynku od co najmniej 24 miesięcy
- prowadzi pełną księgowość
- posiada zdolność do terminowej spłaty finansowania
- realizuje kontrakty atomowe lub planuje włączyć się łańcuch dostaw energetyki jądrowej.

Decyzja o udzieleniu i warunkach pożyczki dla przedsiębiorstw zależy od spełnienia szczegółowych kryteriów jej przyznania oraz oceny zdolności jej spłaty.

Osoby do kontaktów ze strony ARP:

– Jarosław KAŁA, Dyrektor Departamentu rozwoju przedsiębiorstw (Jaroslaw.Kala@arp.pl)

– Maciej KOWALCZYK, Starszy specjalista (Maciej.Kowalczyk@arp.pl)

Ministerstwo Energii, wspólnie z ARP, pracuje nad dalszymi pakietami wsparcia dla krajowego przemysłu w kontekście wdrażanego programu jądrowego.

Link: <https://pracodawcy.pl/arp-pozyczka-certyfikacyjna-oraz-dodatkowe-instrumenty-wsparcia-arp/>

4. Fundusze Europejskie wspierają koordynatorów klastrów – nawet 75 mln zł na innowacje i rozwój w naborach PARP

Blisko 1 mln osób w Polsce jest zatrudnionych w firmach tworzących klastry. Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości (PARP) prowadzi nabory do programów wspierających koordynatorów Krajowych Klastrow Kluczowych oraz Ponadregionalnych Klastrow Wzrostowych w zakresie zarządzania oraz oferty usług świadczonych na rzecz firm zrzeszonych w tych organizacjach. Są one realizowane ze środków Funduszy Europejskich dla Nowoczesnej Gospodarki (FENG).

Klaster to sieć współpracujących ze sobą przedsiębiorstw, jednostek naukowych oraz pozostałych podmiotów gospodarczych. W Polsce wyróżnia się Krajowe Klastry Kluczowe, którym status przyznawany jest przez Ministerstwo Rozwoju i Technologii. Otrzymują go klastry o ponadregionalnym zasięgu, wysokim potencjale rozwojowym, cechujące się innowacyjnością oraz zdolnością do internacjonalizacji.

Druga kategoria to Ponadregionalny Klaster Wzrostowy, która nie uzyskała jeszcze statusu Krajowego Klastra Kluczowego. Takie instytucje działają na obszarze co najmniej dwóch województw i skupiają kilkadziesiąt podmiotów, w tym przede wszystkim przedsiębiorstwa, jednostki naukowo-badawcze oraz instytucje otoczenia biznesu.

Jak wynika z raportu „Benchmarking klastrów 2024” przygotowanego przez PARP, w 2024 r. klastry zrzeszały ponad 4,1 tys. przedsiębiorstw, zatrudniających łącznie ponad 1 mln osób. Sprawne funkcjonowanie tych podmiotów zapewniają koordynatorzy odpowiedzialni za organizację współpracy, rozwój usług dla członków oraz realizację strategii rozwojowych. To właśnie do nich kierowane jest wsparcie PARP.

Pomoc w zarządzaniu

Programami wsparcia skierowanymi do klastrów – a konkretnie do ich koordynatorów – są:

- „Rozwój oferty klastrów dla firm – nabór dla koordynatorów Krajowych Klastrow Kluczowych”
- „Rozwój oferty klastrów dla firm – nabór dla koordynatorów Ponadregionalnych Klastrow Wzrostowych”.

Ich celem jest profesjonalizacja zarządzania klastrami o strategicznym znaczeniu dla polskiej gospodarki. Dofinansowanie może objąć projekty wzmacniające ofertę usług wspierających działalność B+R oraz innowacyjną członków klastra, m.in. w obszarach takich jak transformacja cyfrowa, gospodarka obiegu zamkniętego (GOZ), gospodarka zeroemisyjna czy nowoczesna edukacja. Istotnym elementem jest również rozwój oferty klastrów w zakresie internacjonalizacji usług.

Nabór dla koordynatorów Krajowych Klastrow Kluczowych

- Budżet naboru wynosi 50 mln zł, a poziom dofinansowania sięga do 70 proc. kosztów projektu.
- Start składania wniosków: 11.02.2026 r.
- Koniec przyjmowania wniosków: 23.04.2026 r.

Nabór dla koordynatorów Ponadregionalnych Klastrow Wzrostowych

- Budżet naboru wynosi 25 mln zł, a poziom dofinansowania sięga do 70 proc. kosztów projektu.
- Start składania wniosków: 17.02.2026 r.
- Koniec przyjmowania wniosków: 17.03.2026 r.

Jak przyznawany jest status Krajowego Klastra Kluczowego

Warto dodać, że Ministerstwo Rozwoju i Technologii odpowiedzialne jest za ogólnopolski konkurs o nadanie i odnowienie statusu Krajowego Klastra Kluczowego. Celem tej inicjatywy jest wyłonienie takich klastrów, które mają istotne znaczenie dla gospodarki kraju i cechują się wysoką konkurencyjnością na arenie międzynarodowej.

Konkurs jest otwarty i cykliczny, a udział w nim mogą wziąć podmioty, które spełniają wymogi konkursowe w zakresie m.in. współpracy przedsiębiorstw, innowacyjności czy znaczenia gospodarczo-sektorowego. Przyznany w ramach konkursu status będzie obowiązywał do 31.12.2029 r.

Uruchomienie naboru planowane jest na II kw. 2026 r.. Przyjmowanie wniosków będzie trwać 60 dni roboczych od daty ogłoszenia na stronie Ministerstwa Rozwoju i Technologii.

Link: <https://pracodawcy.pl/fundusze-europejskie-wspieraja-koordynatorow-klastrow-nawet-75-mln-zl-na-innowacje-i-rozwoj-w-naborach-parp/>

5. Prezentacje z ostatniego posiedzenia Komitetu Monitorującego Program Operacyjny Inteligentny Rozwój 2014-2020 - Sprawozdanie końcowe POIR

W dniu 3 lutego 2026 r. odbyło się ostatnie posiedzenie Komitetu Monitorującego Program Operacyjny Inteligentny Rozwój 2014-2020.

Program Operacyjny Inteligentny Rozwój (PO IR) to jeden z najważniejszych programów unijnych w Polsce (perspektywa 2014-2020, z wydatkowaniem do 2025 r.), którego głównym celem jest wspieranie innowacyjności polskiej gospodarki. Program miał na celu wsparcie całego procesu powstawania innowacji – od pomysłu, przez badania i rozwój (B+R), aż po wdrożenie na rynek. PO IR koncentruje się na obszarach tematycznych o najwyższym potencjale naukowym i gospodarczym (tzw. inteligentne specjalizacje).

Główne obszary wsparcia (Oie Priorytetowe):

- Wsparcie prowadzenia prac B+R przez przedsiębiorstwa: Dofinansowanie projektów badawczo-rozwojowych, tworzenie centrów B+R.
- Wsparcie otoczenia innowacyjnego: Ułatwienie współpracy między nauką a biznesem.
- Wsparcie innowacji w przedsiębiorstwach: Wdrażanie innowacyjnych rozwiązań, zakup nowych technologii.
- Zwiększenie potencjału naukowego i innowacyjnego: Infrastruktura badawcza.
- Cyfryzacja i innowacje w MŚP: Programy takie jak „Go to Brand” czy wsparcie startupów.

W perspektywie finansowej 2021-2027 odpowiednikiem PO IR jest program Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki (FENG), który kontynuuje wspieranie innowacji, cyfryzacji i zielonej energii.

W załączeniu znajdują się prezentacje ze spotkania dotyczące:

- Podsumowania realizacji Programu POIR oraz
- Podsumowania realizacji POIR na podstawie wyników ewaluacji krajowych i analiz poświęconych efektom Programu oraz ewaluacji realizowanych z poziomu Komisji Europejskiej.

Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej przekazało do Komisji Europejskiej Sprawozdanie końcowe z realizacji Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój w ramach pakietu dokumentów zamknięcia określonych w art. 141 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013.

Link: <https://pracodawcy.pl/prezentacje-z-ostatniego-posiedzenia-komitetu-monitorujacego-program-operacyjny-inteligentny-rozwoj-2014-2020-sprawozdanie-koncowe-poir/>

6. #NawigatorFinansowania PFR. Poznaj dostępne źródła dofinansowania na rozwój - Marzec 2026

Polski Fundusz Rozwoju zaprasza na cykl #NawigatorFinansowania, który jest prowadzony w ramach programu Centrum Kompetencji AI. Poniżej przedstawione są aktualne możliwości dofinansowania dla firm i instytucji z obszaru cyfryzacji, innowacji oraz zrównoważonego rozwoju na nadchodzące miesiące.

Dopełnieniem wsparcia w uzyskaniu funduszy i rozwoju jest oferta PFR w formie wydarzeń, kursów online oraz warsztatów. Zaplanuj i sięgaj po fundusze ze wsparciem PFR!

Nawigator finansowania dla Twojej firmy

Bądź na bieżąco z możliwościami finansowania. PFR przedstawia Nawigator finansowania, w którym sprawdzisz możliwości rozwoju firmy. Tylko kilka kliknięć dzieli Cię, aby dowiedzieć się o aktualnych konkursach, źródłach dofinansowaniach czy komercyjnej ofercie finansowej.

Link: <https://pracodawcy.pl/nawigatorfinansowania-pfr-poznaj-dostepne-zrodla-dofinansowania-na-rozwoj-marzec-2026/>

Źródło: EUR-Lex; Komisja Europejska, Ministerstwo Finansów; Agencja Rozwoju Przemysłu; Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości; Departament Programów Wsparcia Innowacji i Rozwoju, Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej; Polski Fundusz Rozwoju S.A.